

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izvenostvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vedno nove komplikacije okrog Španije:

Tuje podmornice napadajo španske ladje

Pritožba valencijske vlade na londonski odbor — Tuja križarka je obstreljevala Barcelono, neznana podmornica pa je potopila španski trgovski parnik z živili — Valencijska vlada misli, da je to delo italijanskih in nemških vojnih ladij

Pariz, 28. junija. r. Valencijska vlada je poslala londonskemu odboru noto, v kateri sporoča, da so se pojavile v španskih vodah zadnje dni tuje podmornice. Neznane narodnosti, ki napadajo španske vojne in trgovske ladje. Razen tega trdi valencijska vlada, da tuje vojne ladje bombardirajo katalonska obalna mesta. Tako je v soboto ponoči neka tuja križarka sredi noči začela obstreljevati Barcelono in je od dala na mesto okrog 30 strel. Se le potem, ko so obalne baterije odgovorile na napad, je neznana križarka pobegnila.

Včeraj pa je neka tuja podmornica napadla in potopila špansko trgovsko ladjo »Capo Palos«, ki je plula s tovarom živil v Valencijski. Napad je bil izvršen v bližini južne španske obale. Podmornica je parnik torpedirala. Pet članov posadke je bilo ubitih. Ostali štirje člani in neka bolničarka so se rešili še le potem, ko so šest ur tavalj v rešilnem čolnu brez vodstva po morju. R. jih je neka druga španska ladja. Odpremili so jih v luko Alicante. Pripovedujejo, da je neka tuja podmornica torpedirala njihovo ladjo brez vsakega poprejšnjega opomina ali opozorila. Podmornica je izginila, čim je videla, da se španska ladja potaplja. Valencijska vlada izraža v svoji noti sum, da je to delo nemških in italijanskih podmornic, ker so opazili v bližini mesta, kjer je bil izvršen ta napad, šest nemških in več italijanskih vojnih ladij. Valencijska vlada prosi, naj londonski odbor zadevo preišče in ukrene vse potrebno, da se taki napadi preprečijo. Valencijska vlada zahteva, naj se nemške in italijanske vojne ladje, ki ne sodelujejo več pri kontroli, brezpogojno umaknejo iz španskih voda.

Seja londonskega odbora

London, 28. junija. r. Za jutri popoldne je sklicana seja ožjega odbora za nevarnost. Na dnevnem redu je več važnih zadev. Najprvo bo odbor proučil novo ureditev pomorske kon-

Rumunski kralj Karol v Varšavi Velika revija poljske vojske na čast visokim gostom

Varšava, 28. junija. AA. V čast kraljevskih gostov iz Rumunije je bila včeraj v Varšavi prirejena imponantna revija poljske vojske na velikem Mokotovskem polju. Pri reviji so sodelovale vse enice vojske, v celoti preko ena divizija pehote, več topniških polkov in tehniških enic, gojenice vojaških sol, oddelki motorizirane vojske in končno veliki oddelki mladine, ki se usposablja za vojaško službo v pripravljanih tečajih. Med oddelki mladine je bilo posebno slikovitih 17 čet mladinskih lovcev v narodni noši. Revija se je zaključila s sijajnim defilejem cele konjeniške divizije. Hkratu so nad poljem krožile velike eskadre poljskega letalstva. Kralj Karol si je v spremstvu maršala Rydz-Smiglyja ogledal več oddelkov vojske in sprejel raporte poveljnikov večjih enic. Z Mokotovskega polja se je skupno s predsednikom republike odpeljal na vojaško letališče, kjer je pred njim hkratu startalo preko dvesto le-

Francoska vlada se bo jutri predstavila poslanski zbornici Danes bo po prihodu finančnega ministra Bonnetta definitivno sestavljen finančni program vlade

Pariz, 28. junija. z. Z današnjim dnem se pričanja v Parizu teden živahne politične delavnosti. Popoldne prispe v Cherbourg novi finančni minister Bonnet. V Cherbourg ga pričakujejo višji uradniki finančnega ministrstva, da ga že na poti v Pariz pouče o načrtih vlade za finančno obnovo. Takoj po njegovem povratku v Pariz se bo Bonnet sestal s ministrskim predsednikom Chautempsom, nato pa bo seja ministrskega sveta. Na tej seji bodo definitivno določili finančni program vlade. Ob enem bo zunanji minister Delbos po-

trole po izstopu Italije in Nemčije. Francija in Anglija sta stavili skupni predlog, naj se vsa kontrola poveri njima. Dalje bo odbor razpravljal o delovanju mednarodnih opazovalcev, ki naj bi imeli pravico kontrolirati delo in postopanje kontrolnih ladij. V tej zvezi bodo razpravljali tudi o pritožbi valencijske vlade zaradi napadov tujih ladij na španske ladje. Končno bodo, če pride do sporazuma v ostalih točkah dnevnega reda, razpravljali tudi o umiku tujih prostovoljcev iz Španije.

Nemški načrti

Pariz, 28. junija. r. Današnji »Oeuvre« se bavi s položajem v Španiji in razpravlja o tem, kake načrte imata sedaj Italija in Nemčija, ko sta se umaknili iz kontrole. Ker odklanjata predlog, da bi Francija in Anglija sami izvršili vso kontrolo, zbuja to v pariških krogih sum, da se za tem skrivajo neki posebni načrti. List zatrjuje, da ima zanesljive informacije o tem, da nameravata Italija in Nemčija s svojim vojnim brodomv odkrito podpreti generala Francu in uničiti vso špansko vojno mornarico. Berlin hoče zagotoviti zmago generala Francu v roku dveh mesecev. Za to pa je potrebno, da se najprvo popolnoma uniči vojna mornarica valencijske vlade. Po informacijah lista ni nobenega dvoma, da so napade na španske ladje zadnje dni izvršile nemške in italijanske podmornice in da se bo ta akcija prihodnje dni nadaljevala v še večjem obsegu.

Kaj pravijo Italijani

Pariz, 28. junija. r. Vsi današnji francoski listi z debelimi črkami objavljajo članek, ki ga je napisal v rimskem listu »Regime Fascista« znaní Mussolinijev zaupnik Farinaci. V tem članku pravi med drugim:

Na prvo provokacijo španskih boljševikov morata Italija in Nemčija od-

tal. Kralj si je ogledal tudi posamezne vojaške tehniške naprave. Nato se je vrnil na Mokotovski polje, kjer je prisostvoval zaključnemu defileju čet. Na Mokotovskem polju so bile postavljene ogromne tribune, ki so bile prepolne ljudi. Reviji je prisostvovalo okrog 150.000 ljudi.

Po vojaški paradi je mestni župan priredil na čast kralju Karlu in vsemu njegovemu spremstvu svečano kosilo, ki so se ga udeležili še predsednik Moscicki, maršal Rydz-Smigly in vsa vlada. Popoldne ob 15.30 je kralj položil venec na grob neznanega junaka. Nato sta se kralj in prestolonaslednik odpeljala v pravoslavno cerkev, kjer sta se udeležila službe božje. Zvečer je zunanji minister Beck priredil slavnostno večerjo v prostori ministristva. Poleg kralja in njegovega spremstva sta bila na večerji tudi predsednik Moscicki in maršal Rydz-Smigly s številnimi drugimi odličniki. Po večerji je bil svečan ples.

ročal o mednarodnem političnem položaju s posebnim ozirom na Španijo. Končno bo vlada na današnji popoldanski seji sestavila vladno deklaracijo. Jutri dopoldne bo Chautemps predložil vladno deklaracijo v odobritev predsedniku republike, popoldne ob 17. pa se bo vlada predstavila poslanski zbornici. V vladnih krogih ne dvomijo, da bo vlada v poslanski zbornici dobila veliko večino. Prav tako kaže, da bo tudi senat sprejel zaupnico vladi, čeravno le z malo večino.

ločno nastopiti in izvesti najstrožje represalije. To pa tako, da bo to ne samo kazen za rdeče zločince, marveč obenem tudi odkrita odpoved Londonu in Parizu. Na tak odločen nastop Italije in Nemčije se bosta dva plašljiva stvo. ra, kakršna sta Eden in Blum, hitro ustrašila, dasi sedaj nastopata v levji koži. Če pa bosta London in Pariz sposobna, da reagirata, potem je bolje, da se spopademo sedaj, ko Anglija še ni dovolj pripravljena in ko je notranje oslabiljena napol zboljevitizirana Francija, kakor pa da čakamo, ko bo v bodočnosti vseh našim neprijateljem, da nas napadejo.

Čeravno izjavljajo sedaj v Rimu, da predstavlja ta članek le zasebno mnenje pisca samega, ne pa mnenje rimske vlade, so v Parizu in Londonu prepričani, da se skriva za tem pravo mišljenje Rima. Farinaci ni običajen novinar na katerega se more vlada izgovarjati, marveč je kot bivši tajnik fašistične stranke in član vrhovnega fašističnega sveta eden najožjih Mussolinijevih so-trudnikov, ki gotovo ve, kaj piše. Zaradi tega je v Parizu in Londonu izginil optimizem, ki je zavladal zadnje dni in zdaj se, da je treba računati v bližnjih dneh z novimi komplikacijami.

Ljubljana na Vidov dan

Državni praznik je proslavila Ljubljana tudi letos zelo lepo in pristrčno

Ljubljana, 28. junija. Ljubljana je bila danes povsem praznična; delo je skoraj povsem počivalo kakor navadno ob nedeljah in zaprtje so bile vse trgovine, razen nekaterih specijalnih. Zaprto so bili tudi uradi. Delo je počivalo na vseh večjih stavbah v mestu, pač pa so delali v delavnicah in tovarnah. Odprt je bil tudi živilski trg in precej dobro založen. Kljub prazniku je pa bilo na ulicah precej živahno, zlasti dopoldne, ko je mesto pozivila mladina, vesela in razigrana, saj je danes dobila sprčovala ter »obesila« sol na klince vsaj za nekaj časa, kakor pravimo.

Zjutraj so bile skoraj po vseh cerkvah šolske maše, po večini še ob 8., v nekaterih cerkvah pa ob 9. Skoraj vse šolske proslave Vidovega dne so bile po šolskih majah na šolah. Pač pa je bila na II. realni gimnaziji na Poljanah ena proslava tudi pred mašo. Pouk na tej gimnaziji se namreč deli na dopoldanskega in popoldanskega in gimnazija je ves dan polna; eno šolsko poslopje prav za prav služi dvema šolama. To morajo upoštevati tudi pri šolskih proslavah, zato so imeli danes eno proslavo pred mašo, drugo pa po nji, a obe z istim sporedom. Šolska telovadnica je bila obkraj povsem polna. Najprej je spregovoril o pomenu Vidovega dne prof. Šušteršič, nakar so sledile deklaracije učenk, končno je pa dijaški pevski zbor zapel tri pesmi. Lepa proslava je bila zaključena s državno himno, ki so jo zapeli vsi udeleženci.

Pray tako pristrčno slovesno so proslavili Vidov dan na drugih gimnazijah. Na I. realni gimnaziji v Vegovi ulici so priredili zelo lepo akademijo, ko so se dijaški vrtni od šolske maše, ki so se je udeležili v šentjakobski cerkvi. Bogat je bil glasbeni del pridelitve. Pel je dijaški zbor. Dočim so na drugih šolah govorili o Vidovem dnevu profesorji, je na tej akademiji pogumno spregovoril o temi »Ob Vidovem dnevu« dijak Dušan Pirjevec. Akademija je bila končana s državno himno, nakar so dijaški prejšeli sprčovala, najmarljivo pa nagrade.

Izredno bogat je bil tudi koncertni del šolske proslave na bežigradski gimnaziji (III. drž. realni), kjer so peli med drugimi pesmimi tudi nalašč za to priliko zloženo pesem. Po proslavi je bila razdelitev sprčoval in hranilnih knjižic odlikovanjem dijakom.

Prvenstvo pri ljubljanskih šolskih proslavah Vidovega dne je letos nedvomno treba priznati državni klasični gimnaziji. Z vso upravičenostjo so to akademijo oddajali po radiu. Prirejena je bila v slavnostni dvorani gimnazije ob 9. in trajala je nad dobro uro. Akademija je imela v pravem pomenu besede značaj resnega koncerta. Pel je dijaški moški in mešani zbor, razen tega so peli in igrali še posamezni solisti in solistke. Na sporedu je bilo tudi več deklaracij. O Nikolaj Tesli in R. Boškoviću je predaval prof. Gorup. Izredno so prireditelji presenetili poslušal-

Vesti iz Španije

Saint Jean de Luz, 28. junija. AA: Španski nacionalisti prodirajo proti Santandru. Včeraj so zavzeli več krajev ob obali. Prebivalstvo sprejema nacionaliste z navdušenjem.

Salamanca, 28. junija. AA. Nacionalistično poveljstvo poroča z baskovske fronte, da so nacionalisti včeraj zavzeli Guenes Alto de la Cruz. Po ostalih bojiščih ni bilo borb.

Madrid, 28. junija. AA. Havas: Republikaške čete so vrgle nacionaliste nazaj ob Jarami, dočim so odbile napad nacionalistov pri Sieri Argelanos.

Valencia, 28. junija. AA. Havas: Obrambno ministrstvo potrjuje, da je dne 26. junija bil pri rtu Irac torpediran španski parnik »Cabopalos«. Podmornica, ki je streljala, ni mogla biti identificirana. Vladna izvidniška letala so opazila kmalu nato pet nemških vojnih enic, ki so krožile blizu tam, kjer se je zgodil napad na parnik.

Barcelona, 28. junija. AA. Pogajanja za rešitev vladne krize se le polagoma razvijajo. Zlasti katalonski separatisti nočejo sodelovati v novem kabinetu.

Companys se je včeraj dal časa pogovarjal z različnimi osebnostmi, predno definitivno sestavi listo svoje vlade. Dvomijo, da bi glavna delavska zveza bila zastopana v vladi. Ta organizacija želi namreč, da bi vlado sestavile stranke ljudske fronte.

Slovesne službe božje

Ob 10. je v stolnici daroval proš Nadrah namestu odsotnega škofa dr. Rožmana slovesni rekviem. Sredi cerkve je bila postavljena visoka črna pogrebna tumba, ob kateri je gorelo mnogo sveč. Proš Nadrah in vsa njegova asistena so bili v črnih ornatih. Rekviemu so se udeležili najvišji predstavniki oblasti, tako ban dr. Natlačen, divizionar Tonič, župan dr. Adlešič, predstavniki vseh uradov, sodišča, univerze, finance, železnice pošte in policije, vsi konzuli in zastopniki uradov, organizacij in korporacij.

Istočasno je bila slovesna služba božja darovana tudi v evanđeljski cerkvi, ki jo je opravil pastor Schaffer, a ob 11. je v pravoslavni cerkvi na Bleiweisovi cesti opravil svečani parastos prota Budimir. Tu di so prisostvovali žalni službi božji najvišji predstavniki oblasti.

Huda železniška nesreča v Angliji

London, 28. junija. z. V Swanleyu v Kent-ski grofiji se je pripetila sinoči huda železniška nesreča. Zaradi napačno postavljenih kretin se je nabito poln izletniški vlak zaletel s polno brzino na zaključni blok mrtvega tira. Lokomotiva in pet vagonov se je prevrnilo. Pet potnikov je bilo na mestu ubitih, okrog 60 pa hudo ranjenih. Lažje poškodbe je dobilo nad 70 potnikov. Nesrečo je zakrivil kretin, ki so ga takoj aretirali.

Silne poplave na Kitajskem

Sangaj, 28. junija. AA. Močno deževje je v severnem Fukijenu povzročilo silno poplavo, kakor je ne pomnijo že 40 let. Voda je preplavila velik del dežele. Žetev je uničena. Židovje mesta Cuking je voda izpodjedla in je mesto deloma porušeno. Nad 100 oseb je ob tej priliki utonilo.

Poljski protest pri Vatikanu

Rim, 28. junija. AA. Včeraj je poljski odpravnik poslov pri Vatikanu ponovno interveniral pri državnem tajniku kardinalu Pacelliju zaradi znanega incidenta, ki ga je izrazil krakovski nadškof Sapieha.

Politični obzornik

Demagogija in strankarstvo

Bivši bolgarski minister zunanjih del Atanas Burov je nedavno tega napisal v sofijskem »Miru« uvodnik o demagogiji in strankarstvu. Burov je uspešno prav nazorno naslikati demagogijo in strankarstvo ter pokazati na škodljiv in poguben vpliv, ki ga imata demagogija in strankarstvo na državo in na človeško družbo vobče. Pisec izvaja:

»Demagogija, to je laž v službi ljudi, ki hrepene po oblasti in ki se poslužujejo laži v dosegu svojih samopasnih načrtov. Kakor vsaka laž, ona enako ponižuje tiste, ki se poslužujejo kakor sramoti one, ki jim je namenjena. Mesto da bi vzgojevala narodne mase, da bi se zavedale svojih neizogibnih dolžnosti napram občestvu, skuša demagogija z zavajanjem in varanjem ljudskih množic uveljavljati svoje samopasne težnje in interese. Mesto da budi in krepi dobra navedena čustva, ki v javnem interesu zbirajo narod okrog države, ona razedinjuje narod, ščeva stan proti stanu, razpihuje strasti, neti sovraštvo in izrablja narodne energije za medsebojne borbe, ki pomenjajo pogubo in smrt za narod. Z eno besedo povedano: demagogija je v svojem bistvu sovražnica družbe in države. Strankarstvo, to je razmetavanje državnih sredstev za strankarske osebnostne, rodbinske ali skupinske interese v namenu, da se poudine osebe pridobde, da podpirajo vsakokratno vlado. Dasi je strankarstvo dobilo ime od stranke, vendar se lahko udeležujejo tudi izven strank, ker vsaka vlada, ki razmetava državna sredstva med poudince in skupine, da jih privleče nase, uganja strankarstvo. To je v gotovem pogledu podkupovanje z državnimi sredstvi in sicer podkupovanje, ki na žalost ni kaznivno in prav radi tega še bolj nevarno. Strankarstvo razkaja družbo, odgađa moralno in umstveno propadlost, upropača dobre in sposobne življe, izpodkopava avtoriteto državnih oblasti, ruši ljubezen in spoštovanje naroda do države in jo izpostavlja nevarnosti razkroja in razpada. To je tudi akcija, ki je naperjena proti družbi in proti državi, je torej enako nevarna družbi in državi, kakor demagogija.«

Za naše uradništvo

Podpisujemo z obema rokoma članek »Uradniško vprašanje« v beograjski »Javnosti«, kjer citamo med drugim: »Odkar je pričelo prvokresanje uradniških plač s klasičnim odbitkom za poplavljenec, kateri naslov se je ovekovečil v zgodovini uradniškega trpljenja, gredo uradniki neprestano navzdol in danes so podobni onim, ki so že preveč oslabei, da bi mogli še kričati. V naši državi je, hvala Bogu, kriza že srečno prebrojena, o čemer pričča bilanca našega uvoza in izvoza: poročilo Narodne banke, Prizada in vseh drugih državnih in poldržavnih gospodarskih zavodov. Res je, naši industrijski trgovci in obrtniki tožijo, da se nahajajo v pretežkem položaju, ali ne dolžijo radi svojega težkega stanja krize in zastojajo kupčije, marveč gotovo metode, ki bi jih bilo treba po njihovem mnenju odpraviti, pa bi bilo bolje. Borijo-li se oni za sebe ali za obči blagor, ni v tem slučaju važno. Važno je, da ni zlo, ker je zlo, marveč je zlo, ker se baje ne zna ali noče napraviti bolje. Toda v uradniškem stanu je zlo, ker je zlo, ker se napre več ne more. Država je uredila kmetijske dolge in prevzela nase ogromno breme in silno odgovornost. To isto zahtevajo zase tudi trgovci in obrtniki. Vsi zahtevajo in vsi imajo pravico, da zahtevajo. Vsi se naslanjajo na državo, vsi zahtevajo od države, vsi dajejo nasvete državi. Samo en stan stoji ob strani in brez glasu in to je uradniški. Ali najzlaostneje je, da vsa družba gleda na uradnika kot na edinega od države odvisnega in na stan, ki je vsem v breme. Toda uradnik ne more več nositi bremena življenja! Skrajni čas je, da se mu pomaga in sicer takoj!«

Tudi na francoskem kmajo zaplote junake

Pariz, 28. junija. AA. Vodstvo francoske ljudske stranke objavlja, da so bili prietašiti te stranke, ko so se vračali iz Lafert Verona napadom. Na njihovo avtoбус so metali kamenje in oddana sta bila dva strela. 17 oseb je ranjenih.

Nemške-italijanske avtomobilske ceste

München, 28. junija. AA. Dne 1. junija bodo otvorili mednarodne avtomobilske zveze na cestah München-Bolzano-Benetke, München-Großglockner-Benetke, Benetke-München-Saint Moritz. Včeraj je pri metni minister priredil sprejem na čast italijanskemu prometnemu ministru, ki je prišel na otvoritev. Rekel je, da bodo te zveze še ojačile sodelovanje med Nemčijo in Italijo.

INOZEMSKÉ BODNE

Carib, 28. junija. Beograd 10.— Pariz 19.435, London 21.55, New York 496.60, Bruselj 73.725, Milan 23.—, Amsterdam 240.00, Berlin 174.90, Dunaj 81.90, Praga 14.20, Varšava 82.70, Budimpešta 82.70.

Maribor je sokolski in jugoslovanski

Mogočna in spontana manifestacija za kralja in državo

Maribor, 28. junija. Obmejni Maribor je nenačakano odzivel. V vsej povojni dobi skoraj ni bilo praznika, da bi bil Maribor tako svečano odet v državne trobojnice. Sokolski prazniki, prazniki jugoslovenskega Maribora, so dali povod za to, saj so se vsa srca dobrih Jugoslovencov na severnem delu države zila v eno samo veliko srce, polno vroče ljubezni in neomajne zvestobe do našega kralja in njegovega doma ter do svobodne in velike Jugoslavije.

Sokolska župa v Mariboru in Sokol Maribor-matica sta privedla zlet, ki pa ni bilo samo običajni sokolski zlet, marveč mogočna in spontana manifestacija vsega severnega ozemlja za kralja in državo, za narod in domovino. Ta dva dni je Maribor kljub vsemu in vsakomur neustrašeno pokazal, da je sokolski, da je jugoslovanski. Vse mesto je bilo odeto v državne zastave in lahko je bilo preštetih čna poslopja, raz katera ni plapolal simbol naše skupne domovine in njene edinstva. Ponosni Maribor je glasno zaklical, da je sokolski in da tak tudi ostane. Že na predvečer sokolskih praznikov so trgovci lepo okrasili svoje izložbe s kraljevo sliko in sokolskimi simboli. Mesto je nudilo sliko enega telesa in ene duše sokolskega in jugoslovenskega naroda.

Iz vseh krajev Slovenije in tudi iz mest ostalih banovin so prihili v prelepi Maribor tisočeri pripadniki viteškega Sokola, ki mu je duša in vzor naš sokolski kralj Peter II. V mestu so kar valovile množice sokolskih čet v krojih in v civilni s sokolskimi znaki. Na predvečer se je vršila v veliki unionski dvorani svečana sokolska akademija z izbranimi telovadnimi točkami. Svoje telesno izveščanje so nam med drugim pokazali vrli Ptujčani, Slovenjbištrčani in Sokoli iz obmejnega Lendave. Vihar ovacij pa je žela naša olimpijska sokolska telovadna vrsta, ki je pomenila sloves jugoslovenskega Sokola po vsem svetu. Slavnostne akademije so se udeležili vsi predstavniki tukajšnjih oblasti in korporacij, tako da bi bilo odveč naštevati imena, ker je bil zastopnik vseh Maribor ob občine do vojske. Dvorana menda še ni bila nikoli tako zasedena kot v soboto zvečer, kajti mnogo sokolskih prijateljev je moralo oditi, ker ni bilo v dvorani kljub najboljši volji več prostora. Toda množice so vztrajale na ulici pred Unio, kjer so navdušeno manifestirale za vzvišene sokolske ideale in po akademiji manifestirale za vzkliti kralju in domovini kar ni bilo konec. Tisočglave množice so po mestu dostojno manifestirale svete narodne ideale in se izživljale v iskrenem navdušenju za jugoslovenstvo. Tako je že prvi dan mariborskih sokolskih svečanosti potekel v znamenju nepopisne ljubezni za domovino in njenega sokolskega kralja.

Če je prvi dan Maribor pokazal, da je jugoslovski in poln vroče ljubezni do vsega, kar je jugoslovenskemu narodu sveto, je to večeraj še ponovno potrdil z zgodovinsko važnim pečatom nezlovoljivega narodnjakstva, vernega jugoslovenstva. Že na vse zgodaj je mesto nenačakano odzivel. Lica vseh so žarela v sreči, ki jo je doživel ta prelepi dan Slovenije s tem, da ga je odlikoval sam starešina jugoslovenskega Sokola Nj. Vel. kralj Peter II., ko je podaril praproto mariborskega sokolstva krasen trak. Ta zgodovinski akt je stotisočere pripadnike sokolstva le še bolj utrdil v nezlovoljivi zvestobi sokolski misli, ki edina lahko brani in varno čuva Jugoslavijo. Z jutranjimi vlaki so prispeli v Maribor še novi tisoči vrlih Sokolov, ki so hoteli biti priča pripenjanju kraljevega traku.

Dopoldne so hitele proti sokolskemu telovadišču Ljudskega vrta ogromne množice sokolskih pripadnikov, da se uvrste v mogočno povorko. Kljub temu, da je bila povorka napovedana za pol 11. ur, se ni bilo mogoče točno držati sporeda, ker priveditelji pac niso pričakovali tako ogromne udeležbe Sokolov. Sokolstvo se je po daljšem času formiralo v vojno, kakršne še ni videl Maribor, dasi je bil vedno nacionalen. Toda prilike zadnjih dni so se bolj stisnile sokolske vrste in Sokoli so hoteli s svojo udeležbo pokazati, da so kos vsem in vsakomur in da ga ni, ki bi jih lahko ustavil na njihovi začetni poti, po kateri kot prvi hodi sam naš mladi kralj. Z neznatno zamudo je krenila veličastna povorka samih Sokolov iz telovadišča po Gosposvetki ulici. Na čelu povorke državna trobojnika, ki jo je nosil sokolski konjenik. Sledil je oddelček sokolske konjenice, njemu pa vodstvo maribor-

ske sokolske župe. Vrstile so se sokolske čete iz vseh krajev mariborskega področja in oddaljenih mest, nato narodne noše, mariborski mali harmonikarji, godbe, praproci, častna vojaška četa, zopet sokolstvo v krojih, sokolstvo z znaki, tako da se je povorka vila po mariborskih ulicah polni dve uri. Vse ulice, po katerih se je pomikala veličastna povorka, so bile polne navdušenega občinstva, ki je kar naprej vzklizalo sokolstvu, kralju in njegovemu vzvišenemu domu, jugoslovenskemu narodu, sokolskemu Mariboru in spontano manifestiralo za veliko, nerazdružljivo Jugoslavijo. Malostevine narodne nasprotne je prešlil ob tako mogočnem jugoslovenski vojski narodnjakov tak strah, da so se poskrili, pred mogočnim falangom manifestirajočih Sokolov. Na povorko so se na oke vedno snova vspalo cvetje in na vnušeni gledalci so vrisaje vzklikali Sokolom v povorci. Kaj tako veličastnega, kakor je bila mariborska sokolska povorka se ne da popisati, to je treba samo doživeti. V povorci je bilo preko 7000 pripadnikov viteške sokolske organizacije, po ulicah pa je bilo gotovo več kot 80% vseh Mariborčanov, da se celo iz daljne okolice so prihili sokolski prijatelji, da vidijo veličastno povorko. Kako ganljivo so bili prizori po mariborskih ulicah, ko so kmetje iz podeželja na našem severu izročali Sokolom v povorci sveže poljske ovetke, ko so stivali starčki od veselja plakali, da jim je usoda dala doživeti ta nepozabni dogodek.

Vsa sokolska vojska se je po povorci zbrala pred Narodnim domom, kjer je bil izvršen najveličastnejši akt mariborskih sokolskih praznikov. Prostor pred Narodnim domom je nudil veličastno sliko. Morje sokolskih krojev, ozračje pa so pretevali navdušeni vzklici. Na balkonu Narodnega doma se je zbralo vodstvo mariborske sokolske župe, bile pa so tam tudi delegacije drugih žup in društev ter predstavnikov oblastov. Ko se je na balkonu pokazal kraljev zastopnik polkovnik Marko Božović, je zasviral vojaška godba državno himno, množica pa je vzklikala kralju in domovini. Uvodne besede je spregovoril starosta mariborske sokolske župe

brat dr. Gosliček, ki je ornil pomni tagi velikega sokolskega dogodka. Navdušenje je prišlo do vrhunca, ko je spregovoril kraljev zastopnik in ob višarnih manifestacijah prišel na sokolski prapor kraljev trakt. Sledile so ovacije vojski, nakar je vsa množica ob spremljevanju godbe zapela himno »Hej Slovanci. Govorili so še starosta Sokola Maribor-matica dr. Ponomarevič, ki se je zahvalil za vinko odličnega mariborskega sokolstva, dr. Gavrančič v imenu savca in za zagrebanstvo sokolsko župo, kajni za ljubljansko sokolsko župo, dr. Božič za varadinskost župo, dr. Hraškovec za celjsko župo, Josip Ribičič za zagrebško sokolstvo, dr. Obermaier za goranjško sokolstvo, Seliščnik za sokolsko župo iz Karlova, nakar je brat Dojčinović prečital številne poudarjene besedice med njimi Slovenskega sokolskega saveza iz Kairova, Celike četa, sokolske Prage, z župnega zleta v Skoplju in hr. Gangia ter švajgerja iz Prage.

Na mariborski sokolski župni zlet je prišlo tudi preko 300 Zagrebčanov z godbo, 200 Sokolov iz Varadina s lastno godbo in 150 iz Karlova, tako da je bil zlet eden največjih in v povorci dopolnil.

Dopoldne se je vrtil na letnem telovadišču v Ljudskem vrtu telovadni nastop, ki je potekal brezhibno in je dokazal izredno dobro organizacijo. Vse odinoce so bile delne viharnih aplavzov, navdušenje pa se je še stopnjevalo ob poskrbljeni državnosti zastavi, ki so vsi tisočeri gledalci stoje poskrbeli. Nastopila je dvakrat tudi naša hrabra vojska, ki ji je množica prirejala viharne ovacije. Vse priznanje so žele izbrane vrste, ki so pokazale več vrtnatosti vaj na orodju. Posebej je nastopili tudi varadinski moški naraščaj, ki je žele posebno toplo priznanje. Pri stateti je zmaga prva vrsta Sokola Maribor-matica. Mnogo pozornosti je bila deležna zlasti sokolska konjenica, ki je pokazala zelo lep napredek in izvajala lepe skoke preko zaprek, za kar je bila konjenica nagrada z viharnim odobravanjem. Vse nastop je pokazal strunost sokolskih odin, izredno izveščanje telovadcev in sokolsko voljo pristave viteške organizacije do vsega, kar je dobrega. Po sijajnem uspelem telovadnem nastopu, po katerem se navdušenje še dolgo ni hotelo početi, je bilo v Ljudskem vrtu animirano sokolsko rejanje, pri katerem so bili tisočeri samo braje in sestre ter se je vesela pesem iz grli vrlih Sokolov razlegala pozno v noč.

Slavni letalec Vodopjanov

kov severnega tečaja. Pripeljal se je v krasnem modernem avtomobilu. Na letališču ni bilo posebnih varnostnih ukrepov. Stalin napravi zelo dober vtis, njegov obraz je zagorel. Bil je zelo dobre volje. Prvo letalo se je prikazalo na obzorju ob 17. letu je Vodopjanov, ki je prispel prvi. Slavni letalec Levanevski je bil objel in portubil, čim je izstopil iz letala. Stalin je pa objel in poljubil slavnega polarnega raziskovalca prof. Šmidta.

Živa slikanica

V Sidneyju je umrl on dan mož, ki je bilo o njem splošno znano, da je živa slikanica. Pital se je John Benell. Po vsem telesu je bil tako nagosto tetoviran, da je bil res podoben slikanici. Na telesu tega čudaka je bilo 800 tetoviranih podob. Na tetovirane slike ljudi, zastav, metuljev, rib itd. na svojem telesu je bil Benell zelo ponosen. Toda ta ponos je imel svoje praktično ozadje, kajti John Benell je imel zavod za tetoviranje, da je bil obenem lastnik in živa reklama za svoje podjetje.

Povsod na svetu se najde dovolj ljudi, ki hočejo biti tetovirani, čeprav je to stvar okusa in je nepristransko gledano prejši, nego lepo. Tako Benell nikoli ni pogrešal v svojem zavodu strank, nasprotno, imel jih je še preveč, kar je zopet dokaz, da je tetoviranje še vedno priljubljeno.

Pustolovka iz nemškega paviljona

Zanimiv dogodek se je pripetil na pariški razstavi. V nemškem paviljonu je bila ugodna telefonistka Herta Rostova iz Nemčije. Seznanila se je z nekim švicarjem, ki je rad zahajal v paviljon. Obiljubil ji je, da se vzameta, kar pa naj bi ostala stroga tajna. Naenkrat je pa dobilo dekle poziv, naj se nemudoma vrne v Nemčijo. Herta pa ni sledila pozivu, temveč se je zatekla s svojim zaročcem v hotel in povedala novinarjem, da se boji odpotovati v Nemčijo zato, ker se je seznanila s tujcem in mu izdala take stvari, zaradi katerih bi jo v Nemčiji ustrelili. Uprava paviljona je pa trdila, da je vse to zlagano.

Toda telefonistko so zasačili, ko se je v telefonski celici poljubljala s tujcem, a

tega ni moglo trpeti in zato se je odpuščala in naročila, naj se vrne v Nemčijo, kjer zaradi poljubovanja ljudi ne kamujejo s smrtjo. Tako pravi uprava paviljona, Parizani pa mislijo drugače. Herta zaročenec je izjavil, da svojega dekleta ne pusti v Nemčijo, ker nemakema redinu ne zampa, temveč ji bo predstrel avicarsko državljanstvo. Toda s tem stvar še ni bila opravičena. V soboto jutraj je prišel švicar na pariško policijo in povedal, da je njegova zaročenka ponorila inglinja iz hotela ter mu odnesla denar in vse dragocenosti. Policija je ugotovila, da se je Herta Rostova odpeljala ponoriti s ekspresnim vlakom v Berlin. Zdej si pa Parizani bolijo glave, ali je volanka ali navada pustolovka.

Noč na pariški razstavi

Če bi vprašali koga, ki je bil na pariški razstavi, kaj mu je bilo najbolj všeč, bi gotovo odgovorili: Noč. Ne morda zato, ker lahko hodi ponoči človek po krtih potih, temveč zato, ker je pariška razstava ponorila mnogo lepša nego podnevi, kar velja tudi za vsako drugo svetovno razstavo. Ponoči se vidi manj ogroja in sploh tistega, kar se ni dograjeno. Na drugi strani je pa vse dograjeno ponoči zelo posrečeno razsvetljeno. Stojp nemškega paviljona žari krasno v rdečastni luči, na drugi strani teke je pa čarobno razsvetljen Eifflov stolp. Zaenkrat ima dve vrsti razsvetljave, ena svetli oranžno tako, da se leašekejo vse traverze in železna konstrukcija lika zlato in je Eifflov stolp podoben ogromni goslenji. Na drugi strani pa žare na njem rdeče, viličaste in zelene neoneke cevke, čijih celotna dolžina znaša nad 10 km. Tako je pod Eifflovim stolpom ponoči svetlo kakor podnevi.

Iz prvega nadstropja Eifflovega stolpa žari pod nebo 20 močnih žarometov. Njihovi svetlobni stožci se stikajo in širijo v obliki ogromne svetlobne pajkice. Najlepše so pa noči na razstavišču, kadar prireajo svetlobne svečanosti. Tedaj pod Eifflovim stolpom poka, doni, žari, sveti in se blika, da človeku kar vid jemlje. In kadar se človek že naveliča gledati vse te zelene, rdeče, viličaste in bele luči visoko gori pod nebom, ga čaka novo presenečenje. Naenkrat se namreč dvigne sredi raket pod nebo mnogo belih balončkov, ki jih zasledujejo in razsvetljujejo močni stožci žarometov. Slednjič se dvignejo do vrha Eifflovega stolpa trlje šopi po 12 tesno zvezanih balončkov, ki se počasi pomikajo navzgor in to je čarobnejša zaključek.

ZAKONCA MED SEBOJ

Nemudovljen mož: Ti me nikoli ne poljubis razen če potrebuješ denar.

Zena: No, mar ni to dovolj pogosto?

PRERACUNLJIVA

Gospod doktor, baje ste stavili, da bom pritrčila, če me zaslabite.

Da, gospodično, ali bi me hoteli za moža?

Hm — za koliko ste pa stavili?

BOGATAS PRI ZDRAVNIKU

Vaša hčerka je slabotnika. Predpisi mi moram železo.

Železo? Morda bi ji pa predpisali kaj boljšega, zlato ali platino, saj mi si lahko to dovolimo.

POSTARI MED SEBOJ

No, prijatelj, tebe so vpokljili, ker so ti odpovedale noge. Kaj pa počneš zdaj ves dan?

Spremljam novega pismonošo, da bi mi ne bilo dolgočas.

Junaki severnega tečaja so se vrnili

Moskva jih je sprejela tako navdušeno in pristrčno, kakor so zaslužili

Člani sovjetske ekspedicije na severni tečaj, ki so se v petek vrnili v Moskvo, so bili zelo svečano in pristrčno sprejeti. Na moskovsko letališče so jih prišli pozdraviti Stalin, Molotov, Vorosilov, Litvinov, Kalinin in drugi člani ruske komunistične stranke in sovjetske vlade, kot zastopnika rdeče armade pa maršala Budenny in Jegorov. Junaki severnega tečaja so prispeli z letali v Moskvo ob 17.30. Ob sprejemu je bil prirejen velik ljudski tabor, na katerem so bili udeleženci ekspedicije toplo pozdravljeni v imenu komunistične stranke in sovjetske vlade. Prebivalstvo Moskve jim je prirejalo med vožnjo eksozi mesto navdušene ovacije.

Vodja ekspedicije prof. Šmidt

Osrednji izvršni odbor Sovjetske Rusije in sovjetska vlada sta sprejela udeležence ekspedicije na severni tečaj v Kremli. V

veliki dvorani so bili zbrani delavci in vojni činitelji letalske industrije svoji in prijatelji junakov severnega tečaja. Glavne uprave Severne morskot. člani predsedstva Akademije znanosti, člani osrednjega odbora ruske komunistične stranke in vsi člani vlade. Navzoči so bili tudi vrhovi vojaškega in civilnega letalstva, najznamenitejši konstrukterji letal in ravnatelji tvornic za izdelovanje letal in letalskih motorjev.

Stalina, Molotova, Vorosilova, Kaganoviča in člane osrednjega izvršnega odbora ter vse so sprejeli zbrani predstavniki sovjetske javnosti z velikim navdušenjem. Med slavnostno večerjo je izrekel ljudski komisar vojne Vorosilov pristrno zdravico v čast prof. Šmidtu in njegovim sotrudnikom. V toplih besedah se je spomnil tudi štirih polarnih raziskovalcev, ki so ostali v stani na severnem tečaju. Naglašal je važno vlogo žen in mater vseh udeležencev ekspedicije, ki so jim pomagale pri njihovem težkem in odgovornem delu. Z navdušenimi ovacijami je bila sprejeta Vorosilova zdravica na čast organizatorjem ekspedicije na severni tečaj. Svečanost je bila zaključena s koncertom, ki so na njem sodelovali najboljši moskovski umetniki.

Slavni sovjetski letalec Vodopjanov, Alek sejev in Molokov so prispeli v petek ob 17.30 na moskovsko letališče. Prilietli so na štirimotorni letali. Letalec Golovin je prispel na dvomotorni letalu. Letalci so leteli preko Arhangelska. Slavnega polarnega letalca, ki so pomagali ustanoviti na severnem tečaju meteorološko postajo, so odpeljali z moskovskega letališča v veličastnem sprevodu z avtomobili okrašenimi s cvetjem. Moskovsko prebivalstvo jih je pa navdušeno pozdravljalo. Na letališču se je pokazalo, kako prebrane so bile vesti o aretaciji komunističnih voditeljev in o Stalinovi bolezn. Stalin je prispel na letališče četrti ure pred povratkom juna-

Princesa Symianova

Roman

Kaj vidim? — je ugovarjal Cantaloube.
Da se ne da nič storiti.
Cantaloube je nezadovoljen molčal. Neznaneec je vstal.

— In vendar se vam zahvaljujem, — je dejal.
Zahvaljujete, zakaj?
Pokazal je na neznatne ostanke jedi in se otožno nasmehnil, rekoč:

— Zdej pa bodite tako prijazni in vrnite mi moj samokres.

— Gromska strela, sedite no! — je zarental Cantaloube.

Maitre d'hotel je šel mimo. Poklical ga je in mu pokazal na prazni čaši.

— No, torej!

Ta čas, ko so jima stregli, je Cantaloube zbiral svoje misli.

— To je pa res neumno, — je dejal končno.

— Strinjam se z vami, — je pripomnil neznaneec — neizogibno, — toda neumno.

— Kar je neumno, ni nikoli neizogibno.

— Verjemite mi, da bi ne želel nič drugega, nego prepričati se o tej dovednosti.

Iščoč razloge se je Cantaloube ozrl po dvorani. Stara kokota, zakrivajoča z biseri svoje gube, je zrla na neznanca z lahko razumljivim smehljajem. Druge, mlade, so ga tudi opazovale z naraščajočim zanimanjem.

— Kaj pa je to, — je vzkliknil Cantaloube, — kaj si slep?

Pokazal mu je s pogledom na svojo obodovalke. Neznaneec se je skeptično nasmehnil.

— Očitno mislijo, da sem bogat.

Taka naivnost je razrezila Cantalouba.

— Bogat?... Pri tem, kar pijeva...

Sklicujoč se na vse mogoče prepričevalne okolnosti je skušal pojasniti temu zakrknjenemu mladenci, koliko bi mu mogla koristiti ženska naklonjenost.

— Don Juan, dragec moj, je bil tepec; gospod de Courpière kajpak. In vendar med njima ni nič drugega, nego malenkost, zapopadana v predsodkih.

Kar ga je neznaneec hladno premeril z očmi.

— Oprostite, toda midva se ne moreva razumeti. Ponovno vas prosim, vrnite mi samokres.

To pot je Cantaloube izpolnil njegovo željo.

Neznaneec je vstal, hladno pozdravil in odšel ponosno dvignjene glave. Cantaloube je ostal ves zbezan sam.

— Ah, vrag ga vzemi! — je zamrmral ogroženo.

In najprej se je rogal temu smešnemu fantu s praznim žepom, čigar predsodki so ga silili v neumno početje, dočim je bilo odvisno vse od njega, da bi se izpremenilo.

— To te bo izučilo, — je dejal sam pri sebi. Neznaneec je bil pa že odšel. Maitre d'hotel je prinesel račun.

— Kdo pa je naročil vse to? — se je razjezil Cantaloube.

— Vi sami... saj ste vendar vi sami naročili to, gospod.

— Ah!

Maitre d'hotel se je opravičil, hoteč odnesti račun.

— Pusti to tu.

Nejevoljno je Cantaloube poravnal račun in pustil plačilnemu ves drobiž, tako se mu je mudilo iz hotela.

Ta cigan je zmožen vsega, — je pomislil. Če ga pa pustim tako samega, mi bo vest očitala, da sem sokriv njegove smrti.

Neka čudna notranja sila ga je gnala naprej in zamen se ji je upiral.

Vprašujem se tudi, kam vtikam svoj nos, tepec neumni.

Na pragu ga je ustavil ravnatelj:

— Ključna imam za vas, gospod Cantaloube.

— Pojdi se solit!

In ne da bi se zmenil za osuplega ravnatelja, je stekel po stopnicah in skočil k vratarju:

— V katero smer je odšel?

— Kdo?

— Tisti mladenec, ki je...

Kar ga je opazil, kako baše gre čez ulico in poslušal je presenečenega vratarja v stran.

Neznaneec je stopal povečene glave. Ni je dvignil, dokler ni zaslišal kraj sebe sopečega Cantalouba. In prav nič ni bil presenečen, niti ogorčen, ko ga je opazil Cantaloube je molče stopal kraj njega. Tako sta šla zatopljena vsak v svoje misli.

Naenkrat je pa Cantaloube mračno vprašal:

— Kako se pa prav za prav pišeš?

Neznaneec je pa hip okleval, potem mu je pa malomarno pomohil vizitko. Cantaloube se je ustavil pod svetiljko, prečital vizitko in se skeptično nasmehnil:

— To ime je malo preveč kričaste, dragec moj. Če bi me bil vprašal za svet, bi ti svetoval izbrati si drugo.

— Ali bi mogel zvedeti, zakaj?

— Lahko: predno si prilastim naslov se moram prepričati, če ne pripada komu drugemu.

— Prilastimo?

— Seveda. Nekeč je živel Brancelin, grof, zelo imeniten gospod, ki je imel tudi dirkalne konje.

Z njimi se je celo uprposatil. Imel je slabo navado, da je odpuškal jockeye, če so steptali na konjskih dirkah. Tudi on je imel predsodke.

— In vi ste ga poznali?